

ชื่อวิทยานิพนธ์	ศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจากการอ้างอิงฮะดีษเมาฎูอ์ในกรณีความเชื่อและการปฏิบัติอโฆอะฮ์ของสังคมมุสลิมใน 5 จังหวัดฝั่งอันดามัน
ผู้เขียน	นายวัชรุลลอฮ์ หมัดตะพงค์
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักความเชื่อและการปฏิบัติอโฆอะฮ์ตามหลักการอิสลาม ศึกษาวิเคราะห์ทัศนะบรรดาอุละมาอ์เกี่ยวกับฮะดีษเมาฎูอ์ และศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจากการอ้างอิงฮะดีษเมาฎูอ์ต่อกรณีความเชื่อและการปฏิบัติอโฆอะฮ์ของสังคมมุสลิมใน 5 จังหวัดฝั่งอันดามันและแนวทางแก้ไข เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการอุลุมุลฮะดีษ หลักการอุศูลุลฟิกฮ์ และหลักการตัรฎีฮ์ ผลการศึกษาพบว่า

1. หลักความเชื่อ และการปฏิบัติอโฆอะฮ์ตามหลักการอิสลามเป็นประเด็นสำคัญที่สุดทางศาสนาซึ่งจำเป็นต้องอ้างอิงหลักฐานมาจาก 2 แหล่งสำคัญ คือ อัลกุรอานและอัซซุนนะฮ์ที่สอดคล้องกับความเข้าใจและการปฏิบัติของบรรดาเศาะฮาบะฮ์ รวมถึงมติเอกฉันท์ของอุละมาอ์ อะฮ์ลุลซุนนะฮ์ มิฉะนั้นแล้วย่อมเสี่ยงต่อการเบี่ยงเบนสู่การเป็นซิริก หรือบิตอะฮ์ หรือกุฟร์ หรือครอฟาตได้

2. ฮะดีษเมาฎูอ์ หมายถึง ฮะดีษประเภทหนึ่งที่ถูกแอบอ้างหรือเข้าใจกันว่าเป็นคำพูด หรือเรื่องราวที่พาดพิงถึงท่านนบีมุฮัมมัด ~~ﷺ~~ แต่ได้รับการพิสูจน์ตามหลักวิชาการฮะดีษด้วยกระบวนการตัดครีจญ์และตะฮ์กัฮ์อย่างชัดเจนว่าจริงแล้วเป็นเพียงคำพูดจากบุคคลอื่นซึ่งถูกอุปโลกน์ขึ้นโดยจงใจเพื่อเป้าหมายบางประการหรือถูกถ่ายทอดกันมาด้วยความเข้าใจผิด ทั้งนี้ลักษณะความเป็นฮะดีษเมาฎูอ์อาจเกิดขึ้นเฉพาะในส่วนตัวบท (มะตัน) หรือสายรายงาน (สะนัด) ของฮะดีษนั้นๆ ก็ได้ ด้วยเหตุผลทั้งปวงฮะดีษประเภทนี้จึงไม่สามารถใช้อ้างอิงเป็นหลักฐานทางศาสนาในกรณีใดๆ ได้อีกทั้งไม่นับเป็นฮะดีษที่ถูกต้องในความหมายที่แท้จริง และถือเป็นฮะดีษฎะอ์อีฟในระดับที่เลวที่สุด

3. จากการศึกษากรณีความเชื่อ และการปฏิบัติอโฆอะฮ์ต่างๆ ของสังคมมุสลิมในพื้นที่ 5 จังหวัดชายฝั่งอันดามันพบว่าการอ้างอิงหลักฐานที่ไม่ถูกต้องซึ่งเป็นฮะดีษในระดับฮะดีษเมาฎูอ์ และระดับอื่นที่ใกล้เคียง เช่น ฮะดีษฎะอ์อีฟญิดตัน จำนวนทั้งหมด 42 ฮะดีษ โดยมีผลกระทบที่ก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนต่างๆ ในทางศาสนาเป็นความผิดในหลายระดับมีทั้งเป็นซิริก กุฟร์ บิตอะฮ์ และครอฟาต สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหานั้นเกิดจากการอ้างอิงฮะดีษเมาฎูอ์นั้น พบ 8 แนวทาง คือ

1) รณรงค์ให้สังคมมุสลิมตระหนักถึงความสำคัญของสุนนะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ 2) อธิบายให้สังคมมุสลิมตระหนักถึงการทุ่มเทของบรรดาอุละมาอ์ในอดีตต่อการปกป้องฮะดีษหรือสุนนะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ 3) สนับสนุนให้สังคมมุสลิมเรียนรู้วิชาการเกี่ยวกับฮะดีษในระดับที่สูงและลึกซึ้งยิ่งขึ้น 4) จัดทำโครงการต่างๆ เพื่อเป็นเวทีให้มีการเสวนาทางวิชาการเกี่ยวกับอันตรายของฮะดีษเมาฎูฮ์ หรือฮะดีษปลอมระหว่างผู้รู้หรือนักวิชาการมุสลิมฝ่ายต่างๆ 5) แนะนำให้สังคมมุสลิมรู้จักและเข้าถึงบรรดาตำราหลักด้านวิชาการฮะดีษ 6) ให้ความรู้ความเข้าใจแก่สังคมมุสลิมเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบประเภทของฮะดีษผ่านสื่อต่างๆ 7) จัดทำหนังสือ ตำรา สารานุกรม หรือเว็บไซต์เกี่ยวกับอันตรายของฮะดีษเมาฎูฮ์ หรือหลักฐานที่ไม่ถูกต้อง และ 8) เสนอให้องค์กรด้านศาสนาในระดับต่างๆ ของสังคมมุสลิมมีนโยบายที่เข้มงวดต่อการเฝ้าสังเกตและป้องกันการแพร่หลายของความเชื่อและรูปแบบการปฏิบัติบิดาอะฮ์ต่างๆ ที่ขัดต่อหลักการศาสนา

Thesis Title	An Analytical Study of the Impact of al-Ḥadīth al-Mawḍū‘ on the Faith and ‘Ibādah Performance of Muslim Society in the 5 Provinces of the Andaman Sea
Author	Mr.Nasrullah Madtapong
Major Program	Islamic Studies
Academic Year	2017

ABSTRACT

This research aims to study belief principles and religious worships according to Islam. It is to examine opinions of Islamic scholars regarding Ḥadīth Mawḍū‘ and analyze impacts of citing Ḥadīth Mawḍū‘ on the Faith and ‘Ibādah Performance of Muslim Society in the five provinces of the Andaman Sea. It also gives some recommendation for the solution. This study is a qualitative research, collecting data by survey and interview. It analyzes data by resorting to principle of sciences of hadīth , Islamic Jurisprudence, and Tarjih. Its findings are as follows.

1. Belief Principles and Worship according to Islam is the most important issue, which must be derived from two important sources : namely al-Quran and al-Sunnah under which they are understood in line with the interpretation of the Prophet’s companions and scholars of Ahl al-Sunnah. Otherwise, it is risky for deviation towards Shirk, Bid‘ah, Kufr, and Khurafat.

2. Ḥadīth Mawḍū‘ is a hadīth that is falsely claimed or understood as a word or a story related to Prophet Mohammad ﷺ , but it is clearly proved from Takrij and Tahqiq process that they are a word from other people, which is invented intentionally for a certain purpose or is narrated from misunderstanding. Thus, Ḥadīth Mawḍū‘ is occurred to only the text (matan) as well as narration (sanad) of the hadīth . For these reasons, this hadīth is not allowed to be cited as a religious sources in any matter. It is also not a valid hadīth in a true sense but rather the worst one of all defected hadith.

3. From a study on the Faith and ‘Ibādah Performance of the Muslim Societies in the five provinces of Andaman, it is found that there is a citation of 42 hadīth Mawḍū‘ and hadīth da‘if jiddan, It has an impact and is wrong in many layers, which can be classified as Shirk, Kufr, Bid‘ah, and Khurafat. In order to deal with a citation of Ḥadīth Mawḍū‘ on the Faith and ‘Ibādah Performance, it proposes 8 solutions as follows; 1) to campaign in the Muslim Societies in order to make an awareness of the importance of Sunnah of the Prophet ﷺ, 2) to explain to the Muslim Societies about the endeavor of the past Islamic scholars, who strived to defend Ḥadīth or Sunnah of the Prophet ﷺ , 3) to support learning about high and deep levels of Ḥadīth , 4) to organize projects and provide academic seminars among Muslim Scholars on a danger of Ḥadīth Mawḍū‘ or Fabricated Ḥadīth, 5) to create an awareness and provide an access to main textbooks on hadith, 6) to teach about evaluative methods of hadīth through different channels, 7) to provide textbooks, encyclopedia, and websites about the danger of Ḥadīth Mawḍū‘ or invalid sources and, 8) to propose to Islamic organizations to have an assertive policy for monitoring and preventing diffusion of the belief and religious practices that are contradicted with Islamic Principles.

موضوع البحث	أثر الأحاديث الموضوعية في العقيدة والعبادة عند المجتمع المسلم
الباحث	في خمس محافظات الواقعة في شاطئ بحر أندامن : دراسة تحليلية
التخصص	نصر الله مدتافونج
العام الجامعي	الدراسات الإسلامية 1439

مستخلص البحث

يهدف هذا البحث إلى دراسة أهمية العقيدة والعبادة في الدين الإسلامي ، كما يقوم بدراسة و تحليل آراء العلماء المسلمين في الأحاديث الموضوعية و تحليل آثارها السيئة على عقيدة المجتمع المسلم المستوطن في خمس محافظات بحر اندامن و عباداتهم ، و طرق مناسبة لحل المشكلات، اعتماداً على استيعاب جميع المعلومات عن طريق التدوين والمقابلة الشخصية، وتحليل المعلومات باستخدام المبادئ في علوم الحديث و أصول الفقه و قواعد الترجيح، والنتائج التي توصل إليها الباحث كما يلي :

أولاً : إن قضايا العقيدة والعبادة في الإسلام من الأمور المهمة والخطيرة التي تجب ان تستدل بالأدلة الصحيحة من القرآن الكريم والسنة المطهرة وفق تفسيرات الصحابة و العلماء المعترين عند أهل السنة و الجماعة ، و إلا فإنها قد تؤدي إلى شرك أو كفر أو بدعة أو خرافة .

ثانياً : إن الحديث الموضوع هو الحديث المصنوع المخلوق الذي رواه كذاب من كلامه أو من كلام غيره أو نسبه عمدا وافتراء الى الرسول صلى الله عليه وسلم وكذلك ان الوضع إما يكون متنا أو سندا، ومما عليه إجماع العلماء أنه لا يجوز رواية الحديث الموضوع ونسبته إلى الرسول . صلى الله عليه وسلم . بأي شكل من الأشكال، وكذلك لا يجوز العمل به ولا تحل روايته حتى في مجال الترغيب والترهيب وفضائل الأعمال، لأنه في الحقيقة ليس بحديث، ولكن أطلق عليه حديث بزعم من الرواي أو يعتبر الحديث الموضوع شر الأحاديث الضعيفة وأقبحها .

ثالثاً : إن من نتائج دراسة انواع الاحاديث الموضوعية و إضافة بالأحاديث الضعيفة شديدة الضعف وجد الباحث أن عددها بلغ 42 حديثاً و وجد أن أثرها السيئة من أعظم الأسباب التي توقع بعض المسلمين في الشرك أو الكفر أو البدع أو الخرافات، كما وجد بأن هناك 8 طرق لحلول المشكلة في قضايا العقيدة و العبادة لدى المجتمع المسلم التي تأثر بالأحاديث الموضوعية او المكذوبة كالتالية (1) مناقلة بطرق فردية لتفهم المجتمع المسلم بأهمية السنة النبوية في الدين الإسلامي (2)

تشجيع المجتمع المسلم على تعليم علم الحديث و إخباره بجهود السلف الذين بذلوا جهودهم في خدمة الحديث و. الدفاع عن السنة النبوية (3) دفع المجتمع المسلم إلى الإهتمام بدراسة علوم الحديث و مصطلحاته (4) تنظيم دورات علمية حول خطورة الأحاديث الموضوعية للمدرسين و العامة (5) إرشاد المجتمع المسلم إلى إطلاع أمهات الكتب الحديثية (6) تفهيم المجتمع المسلم الفرق بين أنواع الأحاديث المقبولة و الأحاديث المردودة أو الغير الصحيحة للإستدلال بها عبر الوسائل المختلفة (7) تصنيف الكتب و الموسوعات أو الشبكات لتفهم المجتمع أنواع الحديث الموضوع و خطورته و (8) تعيين فئة من الإخوة العاملين لمراقبة و منع إنتشار الأحاديث الموضوعية في المجتمع المسلم.